

Üniversite : stanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Ana Bilim Dalı, : İktisat
Programı, : İktisat
Tez Danışmanı, : Prof. Dr. Peyami Sefa ÇARIKÇIOĞLU
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek lisans 06 Ocak 2020

KISA ÖZET

ÇEVRE MUHASEBESİNİN GELİMEKTE OLAN ÜLKELERDE UYGULANABİLİRLİK ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Nurcihan DİLBER

Yaşam kaynağı olan çevre, bize hayatta kalma ve yaşam için gerekli mal ve hizmetleri sunar. Teknoloji alanındaki gelişmelerle hızlanan sanayileme, çevreyi kısıtlı, az bulunur bir ekonomik mal haline dönüştürmüştür. İnsan yapımı, sermaye edinebilmek için sömürülen çevre, tahribata ve doğal sermayenin azalmasına neden olmuştur. Sanayi Devrimi ile başlayan süreçte insan-çevre dengesinin bozulması, insanı doğal çevresel sorunlara daha ciddi olarak ilgilenmeye itmiştir. Çevre Muhasebesi kavramı, işletmelerin çevreyi koruyarak üretim yapması, kaynakları etkin ve verimli kullanarak gelecek nesillere yaşanılabilir bir çevre bırakma gayesiyle ortaya çıkmıştır. Bu amaçla doğal sermaye açısından zengin olan gelişmekte olan ülkelerde çevre muhasebesi uygulaması, daha çok önem kazanmaktadır.

Çalışmanın amacı; çevresel kaynakların kullanımı ile ekonomik ve sosyal faktörler arasında istatistiksel olarak ilişki olup olmadığını analiz edilerek, çevre muhasebesinin gelişmekte olan ülkelerde uygulanabilirliğini araştırmaktır. Gelişmiş ülke verileri de analize dâhil edilerek gelişmişlik düzeyine göre ülke grupları arasında karşılaştırma yapma imkânı sağlanmıştır. Bu bağlamda 80 gelişmiş ve 107 gelişmekte olan ülke 2006-2018 dönemine ait verileri ile betimsel ve korelasyon analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre; geli mekte olan ÷lkelerde çevresel kaynaklar,n kullan,m,n,n çevre muhasebesi uygulamas,na; sanayi sektörü katma de eri ve tar,m sektörü katma de erinin negatif; do rudan yabanc, yat,r,mlar, e itim, ki i ba ,na gelir düzeyi, nüfus, ticaret, yolsuzluk ve yüksek teknoloji ihracat, de i kenlerinin pozitif etkisi bulunurken; geli mi ÷lkelerde do rudan yabanc, yat,r,mlar, nüfus, sanayi sektörü katma de eri ve ticaretin negatif; e itim, ki i ba ,na gelir düzeyi, tar,m sektörü katma de eri, yolsuzluk ve yüksek teknoloji ihracat, de i kenlerinin pozitif etkisinin bulundu u sonucuna ula ,lm, t,r.

Anahtar Kelimeler: Çevre Muhasebesi, Geli mekte Olan Ülkeler, Betimsel Analiz, Korelasyon Analizi

University : **Istanbul Kultur University**
Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Business Administration**
Programme : **Business Administration**
Supervisor : **Prof. Dr. Peyami Sefa ÇARIKÇIO LU**
Degree Awarded and Date : **MA 6 January 2020**

ABSTRACT

A STUDY ON THE APPLICABILITY OF ENVIRONMENTAL ACCOUNTING IN DEVELOPING COUNTRIES

Nurcihan D LBER

The environment, which is the most important and vital factor that we need in order to exist, or in other words our lifeblood, provides us with a vast array of materials and services that we need to survive and live. Industrialization which gathered momentum as a result of the rapid developments in the technological field has transformed natural environmental sources into economic goods which are scarce with a limited supply. In order to acquire man-made capital, the exploited environment has caused destruction and a reduction in natural capital. In the process beginning with the Industrial Revolution, the destruction of the balance between human beings and environment pushed to take very seriously and start to be interested more seriously in environmental issues. The concept of Environmental Accounting emerged with the purpose to have businesses conduct their production activities protecting the environment, and use resources in an economically efficient and optimal manner to leave a healthy and livable environment to next generations. For this purpose, the application of environmental accounting has gained more and more importance in developing countries which are rich in natural resources and natural capital.

The purpose of this study is to analyze whether there is a statistical relation between the use of environmental resources and economic and social factors and thereby to explore and find out whether environmental accounting has applicability in developing countries. Additionally, the data of the developed countries are

incorporated into this analysis which in turn allows us to make comparisons between country groups according to their level of development. In this context, the data of the 80 developed and 107 developing countries for the period between 2006 and 2018 is analyzed using the descriptive and correlation analysis method.

According to the findings obtained, we have reached the conclusion that the use of environmental resources in the developing countries has a negative effect on the application of environmental accounting for the variables of added value of the industrial sector and agricultural sector and a positive effect for the variables of foreign direct investments, education, income level per capita, population, trade, corruption and high technology exports, whereas in developed countries this effect is negative for the variables of direct foreign investments, population, added value of the industrial sector and trade and is positive for the variables of education, income level per capita, added value of the agricultural sector, corruption and high technology exports.

Key Words: Environmental Accounting, Developing Countries, Descriptive Analysis, Correlation Analysis